

Szerkesztőségi iroda:

Főút Szt. Ferenciek háza, amel-
let, balra. — Szerkesztővel érte-
kezni lehet mindennap 11 és 12
óra között. — A lap szellemi
részére vanköző minden közle-
mény **Margittal József** szer-
kesztő névre küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előzetési díjak
nyitlirók és hirdetések.

Hirdetések jutalmatlan admattnak

MŰRAKÖZ

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Műraközi Nézet” önszorgalmazásból, a „Csáktornyai Takarékpénztár”, a „Műraközi Takarékpénztár” és „Állás-Műraközi-Takarékpénztár” és „Önszorgalmazásból” a „Műraközi-hegycsúcs” közmunkálatok, „Önképző Iskola” hivatalos közlönye.

Előzetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetők még elfogadtárnak:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppell
Dunab. G. L. és társai és H.
Brünbe: Stern M.

Nyitliré petisora 10 kr.

A „felistenek” ünnepén.

Nagy néptömeg hullámszik mindenütt,
s a kipirult arcokon az ajk dalmas kin vonul
át. Mosolyognak az ajkai, mintha könnyebb
volna feledni a 40 évvel ezelőtti lejártszódot
rettenetes diámát, könnyek tönnek a szem-
mekből, melyek ködtátyolként akarják el-
tak rni a tizenhárom magyar apostol vérző
sebeit . . .

A függöny fel van huzva; a lég nyo-
masztó, mintha Albion területén járnának;
a láthatáron Arad képe merül fel az éjsza
kából, s körülötte sötét véres árnyak vo-
nulnak el. . . Istennel! Ók azok! Nézzé-
tek csak! Véres ruhájukon fekete lett az
arany s nőr; a kávészintű atilla foszlányok-
ban lóg a testükről és halálsáppadt ar-
czuk? Ob! azon most is ott ül az a ha-
tározottság, melylyel 40 év előtt a Kálvá-
rián szemébe néztek a halálnak . . .

Zúgnak a harangok tompán, bánato-
san. A tologó tömeg a templomba siet
„a fekete misére”.

13 halotti koponya szemétrege bálul
a semmisségre, körülötte ezer gyertyaláng
lobog. A kettőtört kard rozsdás lett a 13
szellem lehelletétől, s az arany sávós piros
csákkó halvány lett.

„Requiem aeternam dona eis Domi-
ne!” — Szívéhez kap a magyar, mert az
hevesen dobog; minden arcon fájdalom
borzong minden szemben az áldás és ima
könyvei csilognak, minden ajak csendes
imát rebeg a „felistenek” lelki üdvéért.

Térdelve csuszok a ravatalhoz, forró
könnyemmel mosom le a törött kardról
a rozsdafolytokat, hazafiai esőket nyomok
a rongyfoszlányokra. Megéremlik ók, mert
hazájukat még a halálban is szerették.

Magyarok nagy Istene, adj a drága
hamvakkal örök nyugalmat Amen!

HORVATH GYULA

Most azonban egy kérésünk van
melynek meghallgatásáért, az ügy elképies
volta miatt, Magyarország minden igaz
leányához eszedzünk.

Igazgató választmányunk a szívekben
s a köztudatban önként jelentkező s tehát
itt föl nem sorolandó indokok alapján,
szükségesnek mondta ki a magyar Erdély
megtartása végett alakult Fimke számára
egy lobogónak elkészíttetését.

E nemzeti trikolor, a magyar faj ös-
eredeti jellemvonásának, a nőiség cultusá-
nak symbolumát, az istenanya képét fogja
mágn hordani, jelezvén, hogy Magyaror-
szág védeasszonya; a nő, ki az erkölcs s
igly a nemzet

Ezt a lobogót Magyarország asszonyai-
nak kell összeadniuk.

Erre kérésünk bármilyen csekély, legkisebb
adományt is

Legyen e szent ügyünk magasztos
ságához méltó, tündöklő lobogóban minden
magyar nőtl egy szavall, egy szövegecke

Öröslődjék le századokra e ragyogó
jelvény, s fontartva napjaink küzdelmeinek
emlékezetét, hirdesse s igazolja hitünket
megőrzését is e lobogó alatti békés kül-
delmeink fogják befejezni azt a munkát,
melyért ösödöktől oly sokszor lobogtatánk
csatavértől piros zászlót hadainkon

A legkisebb adományt is ennek a
célának és ennek a munkának jelképies
megőrzésére örömmel fogadjuk a minden
neves, igaz magyar nőtől kivétel nélkül
kérjük

Az igazgató választmány nevében:

Kolozsvárt, 1888 szept. hó

Graf Bethlen Gábor, Sándor József,
elnök. titkár.

Az aláírási iv szerkesztő égünkben le
van téve legcsekélyebb adományt is el-
fogadunk és rendelkezési helyére juttatunk.
F. zerk

CSARNOK.

Megizentem a rózsámnak . . .

Megizentem a rózsámnak,
Mert keresett mást magának,
Azt izente nekem vissza,
Hogy a szívét rég más bírta.
Már ké-ó.

Ha más bírta, miért nem mondtad,
Szívemet mért csatogtattad?
Megtárlt a menyországra,
Most lelirtad kapujára.
Már késő.

Behorult az ég fölötted,
Ki sem derül az életem,
Feledtetek ha tudnálak,
Ha a szívem nem von nálad.
Már késő.

Megbánod még azt az egyet,
Hogy átkozom életemet;
Szeretnél meg, haj! de arra
Feldühöd a sirom hantja.
Már késő!

HALMI.

Műraköz multjából.

— Egy 1720-ik évbeni kélt kézirát nyolcán. —

Rendszabály

(Folytatás)

12. Azon körülményről fogva, hogy egész
éven át valamint a várak, ugy a majorok részére
tetemes mennyiségű ófa szükségesletik, gondja
legyen a praefektusnak arra, hogy a fából foly-
ton tetemes készlet fenntartassék és idő előben
jó utak alalmával belevároztassék

13. Ha később netán a tavak, amelyek je-
lenleg elhagyatvák, ismét rendbe hozatának, a
praefektus tőle lehetőleg izykezzezi tartozik, hogy
azok használható halporondok és egyéb halakkal
maga idejében aránylagosan látassanak el, amidőn
is valamint a betétel, ugy a halászat alkalmával
is minden hütelenségek eleje veendő, minél
fogva a halászat és a halak választása az összes
tisztikar, halászmester és a halászok jelenületben
eszközölde, a kifogott halak megóvassa, a vár-
magnak elszámolás végett átadandók.

14. Minthogy minden számadó kötelessége
arról, ami neki felősségileg átadott számot
adni, a praefektus törekedni fog, hogy minden
hivatalnok, hivonkint terjedse be számadásról,
a hónap letele után legfeljebb 8 ad napra, a ne-
lyeket a praefektus megvizsgálván, — írja alá és
irodámba átküldeni tartozik, hogy az uraság
hónapról-hónapra, valamint a bevételekről, ugy a
kiadásokról is pontosan tájékozve lehetessen.

Nam különben minden év november utolsó
napján a főszámadások bezárandók és a teljes
kivonattal együtt legfeljebb 30 nappal később,
megvizsgálás és aláírás vegett a praefektusnak
átadandók, amelyek azután a praefektus által
minden alkalommal kiállított bevetel és kiadási
okmányokkal egytt a hivatalba létéandók.

Ha pedig netan valamelyik hivatalnok vagy
pedig s ogra a raja bizott ügyben hanyagult, vagy
hütelentl jart volna el, ugy kö elessege leend a
praefektusnak az illető hivatalnokot vagy szolgát
helytelen magaviselete miatt komolyan és szigorú
megfíttéssel megbüntetni, híven jó példavai elő-
járni, amidőn is megintése jóval hivatalosabb le-
end, amennyiben minden lételeiml menten nem
szükséges atól tartania, hogy valamint elhalgás-
son, vagy újain keresztül nézni kényserítve
legyon

Valamint szükséges az is, hogy a praefektus
ne mindig az alárendelt hivatalnokokra és szolgá-
kra bizza az ügyek elintézését, hanem ő maga
is szorgalmasan nézzen utánuk, vajjon kötelessé-
güket híven teljesítik e?

15. A praefectus minden hétnék legalkal-
masabb napján az összes uradalmi tisztiek és
szolgák jelenületben világosan és érthetőleg át-
olvassa a gazdaság és a robot felőli intézkedé-
seket, felügyelvén utánna, hogy azok helyesen
és teljes szorgalommal végrehajassanak, — to-
vábbha meggyőződést szerzend, vajjon a job-
bágyok kötelességüknek mennyiben feleltek meg,
amidőn a fő figyelme oda fordítandó, hogy egyik,
vagy másik a többsikhez képest igazságtalanul
túl ne terheltessek.

Ugy szintén komolyan szemmel tartandó,
hogy a jobbágyok semmi szín alatt másra mint

Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület

EMKE LOBOGÓ.

— Főhívás Magyarország leányaihoz. —

A mult évben Budapesten tartott köz
művelődési congressus kimondda hogy az
egyesületek legfőképen a magyar nők ál-
dozatkészségét iparkodjanak megnyerni.

Egyesületünk hálásan ismerve el az
ez oldalról is kezdet óta oztatlanul tapasz-
talt támogatást — hiszen gyűjtünk tag
jaink, áldozóink arany-könyvében egytt
található minden vidék legelőkelőbb höl-
gyeinek névsora — nem tartotta szükségé-
nek e pillanatig külön felhívás in-
tézését.

a robot és előfogatok kiszolgáltatására ne használtsanak.

Hasonlólag a praefektus kötelessége szigorúan felügyelni, hogy sem ő, sem pedig más uradalmi tiszt irasbeli engedélyem nélkül uradalmam kiterjedésén, vagy annak közelében a legcsekélyebb felkötést se vásároljon, a jobbagyaktat hármii néven, néhány marhat ne tartson, általuk földet felelő vagy saját maga részére, ne vettsen, mely esetben a termés büntetésül elkoboztató.

16. A praefektus utasítottatik a többi tisztnek is tudomására adni, hogy Bayeri János ur meghatalmazásomnál fogva, birtokaim ügyeit mint kormányzó fogja vezetni és minthogy ő vele birtokaimra vonatkozólag különben is már értekeztem és így a beruházásokat illetőleg — tervei-
met és isméri, egyuttal hivatva leendő mindenről részint szóbeli, részint irasbeli jelentést nekem megtenni.

A praefektus tehát kötelességének tartandja, hetenkint legalább egy, szükség esetében pedig az ügyek mikénti állásáról több jelentést is hozzá tenni, — a teendők felől vele értekezni, egyttal az intézkedéseit és meghagyásait pontosan teljesíteni.

17. Komolyan parancsolom, hogy a jelen utasításon valamint egeseben, egy pontonkint is hiven és szorgalmasan életbe léptessék és mint-hogy minden egyes teendőit, úgy amint azok végrehajlandók, utasításomba bele szorítani nem igen lehetet, elváróm a praefektustól, mint értelmes gazdától és hű szolgától, hogy az utasításonban nem említett esetek beálltával oly eljárásból fog tanusítani, amint egy becsületos, szorgalmas hű hivatalnok és praefektustól mellán várhatni, akinél a lelkiismeret, hűség, becsület és az eszük birnak jelentőséggel és egyáltalában a rá bízott hivatalnak kötelező szorgalommal megfelelni óhajt, hogy a bebne helyezett bizalmat kiérdemlje.

Azon esetre pedig, ha netán idővel oly körülmények állnának be hogy a praefektus tartását nem látók szükségessének, vagy tán ő maga is nem szándékoznék többé a rája bízott hivatalban megmaradni, vagy pedig ha tán eltávolítására okot szolgáltatna, úgy egyik és másik résznek is egy negyed évi lemondás tartantatik.

Ellenkezőleg, ha hivatalát tartozó hűséggel és alázatossággal teljesítve, utasításom szerint jár el, az eszük lefelele után alább jgyezett évi fizetésben és deputaumban részesitem és pedig:

Számtartósági hivatalból :	
Kézpénzben	300 forint
Irodai szükségletekre papiron kívül	6 "
Palkolás fejében	8 "
Várnagyi hivatalból :	
Marhahusból	10 mázsa
Borjusból	2 "
Hizott disznó	2 drb.
Káppan	40 "
Óreg tyúk	60 "
Csibe	60 "
Pulykakakas	6 "
Liba	10 "
Réczse	12 "
Tyúk tojás	600 "
Kőso	2 mázsa
Zsir	1 "
Turó	60 font
Faggyu gyertya	60 "
Köles kása	3 mázsa
Kasznári hivatalból :	
Buzából	12 mérő
Rozsból	40 "
Hüvelyesekből	6 "
Zabból	100 "

Az uradalmi pinceből: 48 akót.

Zöldség, ha lehetséges, az uradalmi kertből kiszolgáltatandó, avagy hogy saját termésű zöldséggel magát eláthassa, egy darab föld kertnek kibasítandó.

Savanyu káposztából 12 szigeti skó. Tüzi fából és 4 lóra való takarmányból, amennyi mérsékelt gazdaságával szükségeltetik.

Megengedtetik továbbá, hogy télen 2 drb. az uradalmi takarmánnyal, nyáron pedig 4 drb. tehenét az uradalmi legelőn tartassanak.

Eszen azzal, ha a praefektus az uraság dolgaiban Muraköz szigetén kívül utazik, utasá-
pótlékul 1 frt 30 kr. ha uradalmi, és 2 frt, ha saját fogatát használja.

18. Az említettekben kivül ne merészelen a praefectus (bármi szín alatt) semmi egyebet, bár a legcsekélyebbet is maga részére eluajdo-

niítani, minthogy — ha minden várakozáson felül — mégis így valami tudomásomra esnek, az eluajdonítottoknak visszavételén kivül, csak is kéri-
telhien kegyelem vesztél vonná maga után.

Bécs, 1820. ik évi január hó 1 én.

Özveggy Áitkann gróinó

szül. Pignatelli Maria-Anna

Az uradalmi praefektus esküje.

Én Turzansky Maximilián esküszöm a mindenható Istennek, Mária szeplőtelen Istenyanának és minden kedves szenteknek, (továbbá Alhau, gróinó született Pignatelli Mária Anna ő méltóságának, mint termézetes és törvényes fiai gondnokának, u. m.: Mihály-János gróf ur, László gróf ur és Antal gróf urnak, mint kegyemes parancsoló gróinó és asszonyomnak, hogy én a Muraközben kegyesen rám bízott hivatalnak hiven, becsületesen, igazságosan, szorgalmasan és legalázatosabban megfelelni, a gazdaságot erőmhöz képest lehető legjobbban vezetni, mindenek fölött a jövedelmet szaporítani és minden egyes dolgot, amely a gazdasághoz tartozik és vele összefügg kiváló figyelmet fordítani a jobbagyok munkáját és robotot egyesgyedül csakis gyámfi gróf urak és senki más hasznárá fordítani, mind a kettőt igazság és méltányosság szerint kiosztani, senkinek szeretet vagy bosszúból valamit ajándékozni, valakit megkímélni, avagy mértéken felül terhelni nem fogom, főgye kezemet leendő az uradalom méltányos hasznát előmozdítani, mindennemű kártérítést megelőzni, illetőleg elhárítani, szóval, rá m bitaknak és birtalom utáni kötelességeimnek ihó szorgalommal megfelelni, az iratokra, protokollumokra jól felügyelni, és a szükséges rendben tartantani fogom, saját hasznom utáni vágyból, semmitfe kereskedési ügyben visszaél nem fogok, hanem mindenben és mindenütt a kézbesített utasításnak, — mintha azok szóról szóra az eskümben bennt foglaltatnának — szem előtt tartva, valamint az minden becsületos, hűséges és szorgalmas szolgáló és hivatalnokhoz illik, hiven követni fogom. Isten engem egy segélyjen, Mária boldogságos és szeplőtelen anyja és minden kedves szentek. — Amen

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tiszteit előfizetőinkhez!** Az év utolsó negyedében tisztelettel kérjük mindazon t. előfizetőinket, akik az előfizetés összeggel hátralékban vannak sziveskedjenek azt minél előbb bekteldeni. Lapunk összeállítása nyomása és szétküldése sok munkába és pénzbe kerül. Vártunk mind-
éig az előfizetési díjjal és senkinek sem alkalmatlankodunk sürgető-level el mert tudtuk, hogy különösen a népek, sokszor 1—2 frt kiadás is terhére van Azonban most, amidőn — hála Istennek! — vidékiünkön jó termés volt a gabona és marha ára emelkedett, amidőn senki sem panaszkodhatik, mi is kérjük a mi t. előfizetőinket: sziveskedjenek azon néhány forint előfizetési hátralékot amellyel a folyó, többen a tavalyi és az előző évekről tartoznak, e e hó 15-ig megfizetni. Azon t. előfizetőink, akik e hó 15-ig nem küldik be hátralékukat, külön levélben fognak felszólítottatni. Még egyszer kérjük soraink szives figyelembe vételét, hogy mi is eleget tethassunk

a lap szerkesztése és kiadása által reánk háruló terheknek.

Kitűnő tisztelettel

Csáktornyan, 1883. október 1-én

a „Muraköz“
kiadóhivatala.

— **Ő Feltsége a k rály névünnepe** Csáktornyan, régi szokás szerént, ez évben is megülték. E hó 4 én a plébániai templomban Purgaris Kvirin helyettes zárda-
főnök ur fényes segédlettel ünnepi misét mondott, amelyen az áll. tanítóképzedei növendékek miseénekeket, offertoriumkor Mo-
zart szövetségétől és áldozókar a magyar hymnust énekeltek négyes-karban. A misén jelenváltak: a helybeli királyi, megyei és városi hatóságok képviselői; a különféle iskolák tanárai, tanítói és tanulói. Tartsa Isten, óvja Isten a legelső magyar embert, a királyt!

— **A csáktornyai izr. hitközség.** — Benedikt Ede elnök lemondása folytán m hó 23 án Wettendorfer Dávid választotta meg hitközségi elnöknek. Azonban Wettendorfer nem fogadván el e tiszteit, az előjáróság e hó 14 ére tűzte az új választás idejét.

— **A csáktornyai izr. hitközség** a központi iroda felszólítása folytán e hó 3 án üdvözlő iratot intézett az új vallás- és közoktatási minster urhoz.

— **Nevváltoztatás.** Mandl Zsigmond Aurél beliczai illetőségű. Murai (ezelőtt Mandl) Róbert kiskoru fia vezetéknevének „Murai“-ra kért átváltoztatása belügyminis-
teri rendelettel megengedtetet.

— **Gyaszhir.** Matavovszky Béláné szül. Fejér Emma asszony. Matavovszky Béla Antal soproni állami kereskedelmi akade-
miai tanár neje, Fejér József csáktornyai urad mérnök leánya. élte 19 ik és boldog házassága 3-ik évében, hosszas szenvedés után, folyó évi október hó 4-én Csáktornyan elhunyt. — A boldogult hült tetemi folyó hó 6 án délután fél 5 órakor tetették a közönség vagy részvéte mellett a csáktornyai sírkertben örök nyugalomra. Az engedtető szent-mise-áldozat t. hó 8 án, délelőtt 9 órakor fog Csáktornyan, a szent-Ferenczi templomban, a Mindenhatónak bemutatottai — Béke legyen a korán elhunyt hamvain!

— **Uj zenemű** Danse Hongroise (Magyar Táncc) zongorára szerző Rosenberg Adám A zenemű három részből áll, lassuból, allegro toból és frissből. Az élénk zenéből magyar salondarabot ajánljuk. Megjelenet: Nagy-Kaniszn Fischel Fülöpnél. Ára 1 frt 20 kr. A zenemű Karczag Béláné született Nalossy Katinka urhölgynek van ajánlva.

— **A gyermekvilágból.** — No Gyurka, mások a tanító, itt van egy tányér a tányéron van — nézd — három krajczár, ezért hoz nekem dohányt, a három krajczárért meg hozz nekem három pakli gyufát — Rövid idő múlva a fiuc-ka sirva jó vissza. — Jaj, jaj tanító ur! Egy ember megtisztott, aztán úgy összekeverted a pénzemet hogy nem tudom, melyik három krajczárért vegyek dohányt és melyikért gyufát?

— **Gróf Vay Dániel**, Magyarország történetéből, melyet népszerű hangjáért oly örömmel üdvözölt a sajtó, — megjelent a második füzet is. A füzetek rendkívül olcsók, s szép kiállításnak. Egy egy füzet ára 15 krajczár. Az új előfizetők az eddig megjelent két füzetet egyszerre is kaphatják. Mutatványfüzeteket ingyen küld a kiadóhivatal Debreczenben.

su Topličanec Jožef g-pustakovski i Toplek Imreivanovski stanovnik jednoga draškovaškoga stanovnika, koj je vu Čakovcu žitek prodal za 70 frtov, kad je dimo šel, porobili. Krivice su žandari vlovili i sudu prek dali, koji bude oštro kažnigvali te nevaljanice. — Veliki gost je došiel 3 ga o m. vu Beč. Vilmoš II, nem ki cesar je pohodil našoga cesara i kralja. Jako velikom paradom su Njegovo Veličanstvo prijeli. — Na imenlan N egovoga Veličanstva magjarsakoga kralja, 4 ga o m. po staroj navadi, vu celom orsagu se je sveta meša obluštila. Bog nam peživi vrnogo leta Njegovogo Veličanstvo! — Vu Varaždinu je prošii tijeđen lepa svečanost bila. Horvatske zemlje ban, grof Hédekváry iz Zagreba je pohodil varaša Varaždina i zagorske kraje.

„The Gresham“

Pri „The Gresham“ zvanom londonskom druztvu (vu Čakovcu je upravničtvu pri Graneru štacnaru), je moći život osigurati. To jest plati, gdo si hoće život osigurati po letu veišu ili menjšu svotu i to poleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoće da dobi, pak ako bi vumrl, herbom imenito druztvo zplati onu svotu, na koju je bil isti osiguren, ili ako doživu n. pr. 15 - 20 let, nemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći život ženah i decah osigurati. Ovo druztvo ima svoje glavno upravničtvu vu Budapešti. The Gresham zvano druztvo imalo je lani, 30-ga juniusa 97 milionov 872 jezer 246 frankov kapitala. Za osiguranje je uzimalo 18,678,383 frk. Izplatio je od 48-mo leta za one, koji su si život osigurali 191,108, 220 frk. a lani za osigurenje uzimalo se: 58,038,225 frk. Sve skupa od 48 mo leto osiguranje je bilo pri tem druztvu do 1519 millionov, 786 jezer i 529 frankov.

NEKAJ ZA KRATEK ČAS

No Gyrka, rkel je gospon navučitelj, ovdi imš tanjera, i tu na tanjeru imš, gledi tri krajcare, za ove mi doneseš duhana, ovdi imš pak tri krajcare za ove mi doneseš tri pakete šibie. Za mali čas došel deče plačuć azad:

Jaj! jaj gospon navučitelj! jeden človek me je jeknul i penezi su mi se zaešali, veda vč neznam: za koje tri krajcare bi donesel duhana a za koje tri krajcare šibice?

Osel, kakti zvezdoznaneć.

Kralj Henrik II. hotel ja jednoć vu lov iti i opital je svojega dvor oga zvezdoznanca, hoće li lepo vreme ostati? Zvezdoznaneć odgovori: Njh veličanstvo moreju se stalno zanešti, da bude čisto lepo. Kak bi bil izišel iz varaša, zestane kraj nekog poljodelca, koj je pred sobom lepo polahko svoga osla tirsil. Bude li lepo vreme? Opita ga kralj: nebude! premilostivni gospodin! Odgovori seljak. Najduže za jednu vurn budemo imali halabuku. Kak ti to znaš? Kajti je moj osel vuha obesil. Na to se kralj sa svimi nazdočnemi nasmeje i dalje otide.

Lov se najlepše prične i nut najedenkrat spuhne viher i strašna ploha opadne. Kralj, kojemu je bilo sada žal, da onomu seljaku nije veruval, dojdnući dimo pretiral je dvornoga zvezdoznanca i postavil je mesto njege onoga osla za svojega zvezdoznanca.

Po mojem mnenju to Henrik nije dobro činil, ar posle ovog odlikovanj, postali su od onog vremena i drugi osli tako gizdavi, da se u mnoge časti, od kojih niti črnju nerazumeju, silom vrinuti hobeju, dapače su

još k tomu i takove bedaste oselske pameti, da misle, da niti sposobneših od njih na svetu neima.

Dober odgovor.

Mart n je jednoć vozil nekogega gospona, koj baš ni mnogo držal od vere. Kad bi anda oni bili došli do kolega na putu podignjenogazapela, M rtin se je svigar odkril i polag kr činske navade glavom naklonil.

Dogodilo se je pako da su takaj do včalah bili došli, pred kojemi se Martin ravski nije odkril.

Zakaj se neodkriješ? reče njemu gospon, vendar si se pred drvešim kriom odkrival, a ovo takajše nije nikaj drugo nego drveo, kak i križ prel kojem si se svaki krat odkrival.

Neka mi nezamere gospone, da se ja takaj njih podstupijem nekaj pitati, odgovori Martin: Zakaj oni svoju gospu kušuju u zube a ne u noge? Vendar je na obodveh mestih jednaka koža.

**Pitanja i odgovori.
Kérdések és feleletek.**

(Po horvatski priposlal P. Novak)
(Horrátul beküldötte Novak P.)

Kak si ljudi vreme kratiju?
Hogyan rövidítik az emberek idejüket?
Nemec s plišem vina, Španjol sa plačom, Francuz s popevanjem, Latin s dugim spanjem, Magjar pak Horvat s Nemcom drži. A német borivással, a spanyol sirással, a francia énekiessel, a latin hosszú alvással, a magyar meg a horvát a némettel tart.

Kada mrtvi pokapaju mrtve?
Mikor temetik a holtak a holtakat?
Kada krivorereci pokopaju svoje mrtve.
Amiőn a pogányok temetik halottaikat.

Med vodom i ogujom koje je jakše?
A víz és tűz között melyik az erősebb?
Vođa, ar ognja pogasi.
A víz, mert a tüzet eloltja.

Kakva voda more te i vu nebo?
Milyen víz folyhatik az égbe?
Size siročie i ostavljenih dovic, siromaških pasterkah javkanje.
A szegények és elbajzatott özvegyek köi nyei, szegény árvák jajgatási.

Licitacije.

- Proti Grančić Józefu 9 ga oktobra, vu Čakovcu.
- Proti Kukovec Matjašu 19 ga oktobra vu Preloku.
- Proti Lončarić Mihajlu, 19 ga oktobra vu Preloku.
- Proti Krizai Janošu, 17 ga oktobra vu Hodošeni.
- Proti Novak Martinu 24. oktobra vu Turcsiacsu.

Kalendar.

(Od 6 ga do 13-ga)

- 7. Nedelja. Sv. čislo. Justina,
- 8. Ponedjelj k Bigita vd.
- 9. Tork Dionisij bišk.
- 10. Sređa. Ferenc. Borg.
- 11. Četitek. Nikasij bišk.
- 12. Petek. Maxim. bišk. Prvi četvrt.
- 13. Subota. Koloman. Sejam vu Čakovcu.

CENA ŽITKA

Kuruza 6.— Pšenica 7. — — Hraš 5. 5.25
Ječmen 5.50 Zob 5.50 Grah beli 8 — žuti 7. —

LOTTERIJA.

Grac 30. septembra 1888.
26. 4. 75. 37. 47.

VASUTI MENETREND.

CSAKTORNYPAN

Indul.

Grágerhot felé.

Reggel	6 óra	32 perczkor	postav.) Prati (idő)
Délután	4	13	"	
Ejjele	12	07	gyorav.	

Kanizsa felé.

Reggel	5 óra	25 perczkor	gyorav.) Prati (idő)
Délben	11	55	postav.	
Ejjele	10	21	"	

Varasd felé.

Reggel	7 óra	— perczkor	vegyesv.) Prati (idő)
Este	10	27	"	

Érkezik.

Grágerho felé.

Reggel	5 óra	02 perczkor	gyorav.) Prati (idő)
Délben	11	27	postav.	
Ejjele	9	53	"	

Kanizsa felé.

Reggel	6 óra	41 perczkor	postav.) Prati (idő)
Délután	4	17	"	
Ejjele	12	19	gyorav.	

Varasd felé.

Reggel	4 óra	50 perczkor	vegyesv.) Prati (idő)
Este	6	13	"	

Odgovorni urednik:
MARGITAI JÓZSEF

3864. tk. 888.

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaki kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zalamegye összesített árverata végrehajtatónak Novák Márton turcsicsesi lakos végrehajtást szened elienni 250 frt tőkeketelés ennek 1875. január 1 től járó 8 százalék kamatai, 21 frt 76 kr. más előbbi s jelenleg 7 frt 20 krban megállapított költségek behajtása végett a n-kanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. járásbiróság területén lévő a turcsicsesi községi 52. sz. tjkvben fekvő A I 1-6 sor 78/a hr. 42 népsorsz. házból, továbbá 79. 169. 173 177. 402. hr. ingatlanokból ugy a legelő és erdő illetményből alperes Novák Márton illető felerészre 343 frt becserban továbbá a turcsicsesi 78. sz. tkvben felvett 113/a hr. ingatlanból alprest illető felerész 213 frt becserban az ugyanazon sz tjkvben 155/b hr. 56 frt 206/a hr. 78 frt 362/a 57 frt becserban az 1881. 60. t. cz. 156. §. alapján egészben

1888. évi október hó 24. napján d s 10 brakor
Turcsicsesi község házánál Dr. Arvay Lajos ügyv. Zala Egerszegi lakos vagy helyettese

közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben vagy az LX. t. cz. 42. §-ában jelzett áriolyammal szímitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Perlakon 1888. augusztus hó 10. napján. A perlaki kir. járásbírósg mint tkvi hatóság. 756 1-1

Arverést hirdelmény.

A perlaki királyi járásbírósg mint teleggönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hirschohn Zsigmond perlaki lakos felperesnek, Kukovecz Mátyas perlaki volt lakos örököse Kukovecz Iván kiskoru elleni 100 fnt tőke, ennek 1886. évi márczius 1-től járó 6% kamatai $\frac{1}{2}$ százalékal válódj 26 fnt 12 kr. per és végrehajtási, 7 fnt 45 kr. jelenlegi költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai királyi törvényszék (perlaki kir. járásbírósg) területén fekvő, a perlaki 1844. tkvben A \dagger 3464b hr. 116 fnt becsárban, a perlaki 1881. tkvben A \dagger 2859a hr. zs 464 fnt becsárban, a C. 4. alatt Mlinarics Balázs javára az ut közös haszonélvezeti szolgalmi joga az 1881. évi 60. törvényzikk 163 §-a alapján nem érintetik; továbbá a perlaki 1/26. tkvben A \dagger 2440. hrszám ingatlanból Kukovecz Mátyas illető fele részre 173 fnt becsárban az

1888. évi október 19. napján
d. u. 2 óraker

a kir. járásbírósg teleggönyvtárában Grész Alajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni. Kikiáltási ár a fennebb kített becsár. Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezébe letenni. 753 1-1

Arverési hirdelmény.

A perlaki kir. jbróság mint teleggönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Perlak mezőváros felperesnek, Lonesarics Mihály perlaki lakos elleni 256 fnt tőke, ennek 1887. évi január 1-től járó 6% kamatai, 45 fnt 55 kr. per és végrehajtási, 9 fnt 15 kr. ezuttal költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. járásbírósg területén fekvő perlaki 1158. tkvben A \dagger 409. hrszám alatt felvett ingatlanból, ugy a rajta épült 299 népsorszámu házból alperest illető fele rész 353 fnt becsárban az

1888. évi október hó 19. napján d. e. 10 óraker ezen kir. járásbírósg teleggönyvtárában Grész Alajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni. Kikiáltási ár a fennebb kített becsár. Arverezni szándékozók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezébe letenni. 754 1-1

3778 888. tkvi szám.

Arverési hirdelmény kivonal.

A perlaki kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Hodosán község vhajtóának Krizsaj János elleni vhajtói ügyében 166 fnt 95 kr. tőke, a ennek 1869. évi január hó 1-től járó 6 százaléka kamata — levonva a már fizetett 70 frtot; továbbá 30 fnt 20 kr. per, 9 fnt 60 kr. végrehajtási és 7 fnt 85 kr. ezuttal költség behajtása céljából a nagykanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. járásbírósg) területén lévő Hodosán községi 129. sz. tkvben foglalt 145b h. z. 478 fnt becsárba udvar és kert, 548a hrsz. 128 fnt becsárba szántóföld a „Zarabán” 1493 hr. s. 215 fnt becsárba rét a „komparibán” s a hodosáni 1045. sz. tkvben foglalt 1494. hrsz. 430 fnt becsárba szántóföldek a komparibán

f. évi október hó 17-ik napján d e 10 óraker

Hodosán községben a község házánál Cse nák József felperesi ügyvéd v. helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár a fennebb kített becsár. Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10 % -át készpénzben, vagy óvadékképes papirban a

kiküldött kezébe letenni. Verő köteles a vételért három egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerős emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat u. a. naptól számított 30 nap alatt a harmadikat u. a. naptól számított 60 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés najjától számított 10% kamatokkal együtt az árverési feltételeiben meghatározott helyen és módokban szerint lefizetni.

Ezen hirdelmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a perlaki kir. jbróság tkvi osztályánál s Hodosán község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Perlakon, a kir. jbróság tkvi hivatalánál 1888. évi július 31. napján. 755 1-1

sz. 489j88

Arverési hirdelmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 103 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy h csáktornyai kir. járásbírósg 4001/888. számú végzése által Granitz József vagyonbukott ellen bíróság összesít és 468 fnt 7 krra becsút bórneműek, kaptafák, szegek, mérlegek és bolti felszerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverésen leendő eladatás elreneltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Csáktornyán leendő eszközésére

1888. évi október hó 9-ik napján d e 10 óraker

határidőit kituzetik és szhoz a veant szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivtnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbit igé önek becsáron alul is kézpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Mndezek, kik elsőbbégi fogokat v'nek érvényesíthetn, kereseteiket, vagy szóbeli jelentéseiket az árver; megkezdéseig alulirt bir. végrehajtóhoz adták be.

Az elárverezendő ingórák vételára az 1881. évi LX. t. cz. 109. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyán 1888. évi okt-ber hó 1. napján.

MOLNÁR JÓZSEF
kiküldött bir. vhajtó.

CZVETKOVITS ANTAL

vaskereskedő

CSÁKTORNYPÁN.

Ajanlja a lehető legdúsabb választékban levő
koszorú és sirlámpa készletét.

Ercz-, ásvány- és fakoporsók. sirkeresztek,
párnák raktára.

757 1-4

Nyom. Fischer Fülöp laptulajdonosnál Csáktornyán.

Máriacelli gyomorcsöppek.

Külnő hatásu szer a gyomor minden betegséiben.

Védősz.
gyomorbetegségek, rozslátú telekzet, fellövadás, savanyú fellövadás, köhögés, gyomorvontat, gyomoreres, bömpök és darakapadás, túlságos nyálkaképződés, sárgaság, indor és hányás, gödör és a gyomorostól eredő gyomorgörcs, székzsorítás, a gyomormunka többlettel és itálakkal való túlbetezés, gúttak, lép-, máj- és szarvasbáttalnak esetében, — egy üvegese ára használati utasítással együtt 40 kr., kettős palack 70 kr.
Külpont széküldés Brád Károly gyógyszerész által Kremserben (Máriacellán).

Kapható minden gyógyszerertárban.

Össz. A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokat hamisítják és utasozák. A valódiság jelöl minden üvegnek piros, a feletti vályúgyvel ellátott borítékba kelt jelölés. Ezen és a minden üveghez mellékelt használati utasításon meg kell jegyezve lenni, hogy az Kremserben Gussek Henrik könyvnyomdájában nyomtatott.

Válódi máriacellában kapható: Zegráb: Az irgalmasrendűs gyógyszerertárban. Csernak József gyógyszer. Hrad: Andor gyógyszer. Kalkó Ant. E gyógyszer. Podó József gyógyszer. Popácsi S. gyógyszer. N.-Kantuz-on Prager Béla gyógyszer. Kupron: Werli Miksa gyógyszer. Rüdberg: Kumbreg József gyógyszer. Murnau-zombach Böles B gyógyszer. Prager J. S. Mikusi Hippol. gyógyszer. Mat. György. Pollatschek R. gyógyszer. (Hatafordítók.)

gyorsan eltakarított kukoriceza alól a fiunk már csak a holttestét vették ki. A vizsgálat ez ügyben e hó 9 én ejtetett meg s minthogy vétkes gondatlanság gyanuja meült fel, az eset a csáktornyai kir. járásbírósnak jelentett be. A törvényes boncolás e hó 10 én teljesítettet, amely alkalommal konstatáltatott, hogy a szerencsétlenül járt fiu agyonnyomás, illetőleg megfúlás következtében halt meg.

— Sajtóhiba. Lapunk m. számának „Csarnok” rovatában, a Muraköz multjából közölt czikk végén a keltezésnél tévedésből 1820 szedetett ki, amit ezennel 1720-ra igazítunk.

— A Drávába fuádt e hó 6-án Spitzer Ferenc nevü, 99 éves puscsinai lakos. Ugyan s a szerencsétlenül járt reggel 9 órakor kiment a Dráva partjára, hogy az ott fekvő földéit meglekintse; az öreg ember a Dráva partjáról véletlenül a folyóba esett. 10 óra tájban egyik unokája találta meg a folyó szélén az öreget halva. Az orvosrendőri vizsgálat 7 én ejtetett meg s a hulla másnap a dráva-vásárhelyi temetőben eltemetett.

— Megvevi tüzőtő szövetség. Szeptember 30-án tartatott meg Zala-Egerszegen a Zalamegyei tüzőtő szövetségi alakuló gyűlés. Tekintve, hogy a megyebeli 25 létező tüzőtő egyesület közül az alakuló gyűlésre 9 egyesület képviselőt küldött, a csáktornyai tü-

zőtő egyesület pedig írásbelileg nyilatkozott a szövetségbe való belépésére vonatkozólag: miután Kovács Károly z.-egerszegi ideigl. elnök, Hírlich Béla zalaegerszegi alparancsnok és egyleti jegyző ideiglenes jegyzővé megválasztattak, a szövetség megalakulása határozatilag egyhangulag kimondatott. Ezek után az előtervezett alapszabály tervezet vétetett tárgyalás alá. A tervezet feloalvatván, pontonkiut megvitattatott s némi kisebb módosítások után elfogadtatott. Az ideigl. elnökség megbízottatott hogy az alapszabályok belügyminiszteri jóváhagyása iránt a szükséges lépéseket megtegye, jóváhagyás után az alapszabályokat kellő számu példányokban kinyomassa s minden zalamegyei tüzőtő egyesületnek küldje: ezek megtörténte után az első rendes közgyűlés Zala-Egerszegen fog megtartatni.

— Vértesi Arnold ezer elbeszéléséből, illetőleg azon gyűjteményből, mely Vértesi-nek összes munkáit foglalja magában, megjelent a 3-ik füzet, s ezután hetenként pontosan jönnek a további füzetek is. Az eddigi vaskos három füzet kiencz nyomtatott ivre terjed s a következő érdekfeszítő, szépen írott elbeszéléseket tartalmazza: „A hullámok közt”, „A hecsület”, „Idegen földön”, „A titok”, „A dombrádi majális”. Ezek mind társadalmi novellák, de a nyomás alatt levő

negyedik füzetben már egy oly érdekes elbeszélés tarkítja változatos tartalmát, mely a 48-as időkben játszik. Vértesi Arnold összes művei közlésénél az egyes elbeszélések elhelyezése tekintetében a kiadóhivatal igen helyesen gondot fordít a változatoságra, s nemcsak a már egy hosszabb regény közlését is megkezdi. A józan magyar közönség oly nagy számmal sietett előfizetni, a valóban pártolásra méltó szép vállalatot támogatni, hogy annak kiadása nemcsak biztosítva van, hanem büszkén emlegetheti, hogy hasonló mennyiségben, komoly irodalmi értékkel bíró füzetes vállalat nincs elterjedve az országban. Ez mint érdekes, irodalmi viszonyainkat érintő dolgot örömmel tudatjuk velünk, hogy a nép körében is szivesen üdvözölték Vértesi nagy vállalatát, s olyanok, kikre most rémregényeket tukmálnak, kijelentették, hogy kidobják azt házukból, s a helyett az ezer elbeszélést rend-lik meg. Az egyes füzetek párralanc olcsók, s három ivnyi tartalmuk daczára, csak 15 kr. Az új előfizetők az eddig megjelent három füzetet egyszerre is haphatják. Mutatványfüzetet ingyen küld a kiadóhivatal Debreczenben.

FELELŐS SZERKESZTŐ

MARGITAI JÓZSEF

TECAJ V.

VU ČAKOVCU 14. OKTOBRA 1888.

BRŮJ 42.

MEDJIMURJE

Trednicka pisarna:
Glavni pij. c. fratereka hiza, živo na kondignaciji. — S trebnikom modi je svaki dan goroviti mod 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tijeće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitala Jožefa trednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:
Kajitara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

Predplatna cena je:
Na celo leto 4 f/4
Na pol leta 2 f/4
Na četvrt leta 1 f/4

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni znanstveni i povučiljvi list za puk.
Izlazi svaki tijeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Škibent glasnik: „Medjimurskoga polpovnogje i kulturnogje društva „Čakovečke šparkske”, „Medjimurske šparkske”, „Dolno-Medjimurske šparkske” i „Polpovnogje društva” „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga društva”.

Prošnja k poštuvanim citateljem!

Vu zadnjem fertalju leta 1888 ga s pozdravom prosimo sve naše po tuvane predplatnike, koji su s penzi, tojest s predplatami dužni, naj nam svoje duge čim predi izplatiti dostojno.

Pisanje, štampanje i rezpošilanje no vinah naših vnogo truda i vnogo penz košta. Čekali smo do vezda s predplatami i tak reku: na porgu smo morali novine „Medjimurje” izdati ali leto bude minulo, a mi moramo naše duge takaj izplatiti.

Čekali smo na predplate i nismo nikoga terjali, ar smo znali, da se puku, kol uzdržuje naše novine, vnogput i 4 frt penze težko za izplatiti. Ali vezda, kada su nam — hvala gos-podinu Bogu — polja dobro obrodila žitek i marha boljšu cenu dobila, kada se nigdo nemre tužiti, da je zlosteta letvina bila i mi prosimo naše jako poštu-vane citatelje, naj budu tak dobri, pak one neštere forinte predplatne penze za ovo leto, a nekōji i za lanjsko i predlanjsko leto, naj nam do 15 ga ovoga meseca p-šleju.

Oui pošt predplatniki, koji nam do 15-ga o. m svoje duge nezplatiju, budu poseb po po ti list dobil, vu kojem budu opomenjeni na svoje duge

Još jedenput prosimo sve naše jako poštu-vane, dobre Medjimurce, tak takaj naše poštu-vane predplatnike prek Drave

i prek Mure, naj našu prošnju izpuniju, da budemo mogli naše novine i nadalje pisati, štampati i rezpošiljati i s tem veri, do-movini, napredku i puku na hasen biti.

S izvrsnim pozdravom
Urednik i izdatelj novin „Medjimurja”

Nekaj iz pravie orsaga.

Ravnanje sveobčih zdravstvenih poslov.

Buduć je sveobće zdravstvo za dobro-stanje orsaga neobhodno potrebito, zato zakoni sledeće određuju.

1. Sve ono, kaj je za uzdržavanje sve-občega zdravstva potrebno, je pod pažnjom poglavarstvene oblasti; a tko bi hotmoco prekršil naredbu za sveobće zdravstvo, pod kaštigu dojde. Pri zdravstvenih poslih imaju občine ove dužnosti: a.) izvršavaju i izpunjavaju orsacke i varmegjinske naredbe koje se sveobčega zdravstva doticeju; b.) skrbiyu se za občinske siromašne umobolne (pomešane pameti) ako njim nije treba vu bolnicu iti, nadalje za nevoljne, gluhoneme slepe i t. d., da ovi budu državani i vračeni; c.) občinsko poglavarstvo ima paziti, da bude čista, nadalje da se pregledavanje mrtvih točno zvršava. Ako bi občinsko poglavarstvo gde falngu našlo oida mora viče-emu poglavarstvu najaviti i to, vu malih i velikih občinah politu komu sudcu

vu redovitih varaiih načelniku, vu slob. kr. varaiš kapitanu.

Svaki vekši varaiš i svaka velika občina, koja ima 6000 stanovnikov, mora jednoga doktora držati. Menjše, ob ine tuliko skupa, da jim stanovni tvo dojde od 6000 do 10.000, dužne su takaj jednoga okružnoga doktora držati. Svaka občina, koja ima 1500 stanovnikov mora jednu izpitanu primalju (babicu) držati; i menjše občine skupa držuju jednu primalju. Ob inski doktori i babice moraju siromašnim stanovnikom za-badava pomoć pružiti. Izim toga jesu jošće kotarski i varmegjinski doktori, koji paziyu na kotarske dotične varmegjinske sveobće zdravstvene posle.

Na sveobće zdravstveno posle vu celom orsagu pazi minister nuternjih poslov pođ kim je jedno društvo, tak zvano „Orsacki věoniki za sveob e zdravstvo”.

2.) Ako vu kojoj okolici ljudi jako pomiraju (kad nie nikakvoga prelaznoga betaga), i ako dčitčna varmegjinska oblast ne pošće i nebrini se za zrok toga, onda minister pošle jednoga poslanika, koj sve pregleda i previzitira i odredi kaj se ima vēniti, da bi se mogla nesreća odstraniti.

Poglavarstvo mora paziti, da se zdravju škodljive močvare pošuju i zavoziju; prepoveda, da se pr-već ljudih vu tesni stan skupa natiska, pri zidanju stanjah pazi, da budu tak zazidane, da nebudu zdravju

škodljive, vu mesnicah zaklano marše ima se pregledati, jeli je meso zdravo? Škodljivoga i nezdravoga sada, glive, mešana i škodljivja jela i pila od prodavcov vkrej zeme i prodavce po zakonu kaštiguje.

Iz povesti magjarske.

Bozbe za slobodu vere.

Ferdinand II. (1619 - 1637.) med težkimi okolnostmi je stupil na tron. Kad je počel vladati, počeli su se vu Českoj protestanti tužiti, ga jih tlačijo, i budu su protestanti tužiti, da jih tlačijo, i budu su protestante i drugi vladari podpomogali, pohnuli su se i zapčel se je tak zvani tridesetletni rat.

Dok je Ferdinand nastojal vu drugih svojih zemljah mira napraviti, za toga počeli su se i vu Magjarskom protestanti buniti, su svadje nestaje ter iz požonskog sabora povrnuli su se ve ličai mrzeć jeden drugoga.

Poslje požonskog sabora su protestanti nagovarjali erdeljskoga vojvodu Bethlen Gabora, da bi radi prekrića betkog sklopljenog mira oružje pograbi. Bethlen je na to privoli, naskorom si je vojsku skup slo il, i budu su Ferdinandovi soldati s Čehi imeli posla, bile su varmegije prez obambe. Bethlen dogovoril se je s Rákoczy Gjurom, zavzel je Kašu varša, gde su buntovniki dva jezuite i jedno ga kanonika vmorili.

Bethlen je nadalje zavzel Essekujvara, Nagyszombat i P. zóna, gde se je korona čuvala, koju je Bethlen k sebi vzal. Požonskomu zapovedniku Forgach Zigmundu saboru je Bethlen rekel, da on hoće narodnu slobodu vu red postaviti i zato se boji, i onja mu je Forgach p edal varša.

Bethlen je zatim s puntovniki vu Besztercebany skupštinu držal, i ordi su sve one, koji nisu hoteli na vojvodinu stranku stupiti, vu tuđinstvo pretirali. Pázmány Peter esztergomski nadbiškup i vno go drugih katolikov je bilo na tuđinstvo odsudjeno.

Vu Besztercebany došli su takaj Ferdinandovi poslaniki zaradi pomirenja, ali su zabada va došli. Sve odluke skupšćine su poslaniki zahitili. Na to su protestantski poslaniki Bethlena za kralja izkričali, ali on si ni e dal koronu na glavu deti. Imel je Bethlen jednoga reformatskoga popa, koj e je zval Alvinczy Peter. Ovaj je jako ali, da bi se Bethlen dal okoroniti, ali je Bethlen pitaj: „a tko bi mene okoronil?“ Alvinczy tak veli, da on samo čeka na zapoved itaki mu dene koronu na glavu. „Ali ti nisi esztergomski nadbiškup, a vu magjarskim orsagu more samo taj kralja koroniti.“ Pak imenu mene za esztergomskoga nadbiškupa, kad budem nadbiškup, onda te okoronim, veli Alvinczy. Na to mu Bethlen odgovori, žal mi je, da to nemrem većiniti, ar esztergomskoga nadbiškupa samo okoronjeni kraj more imenuvati.

S tim Bethlen dokazal je, da njegova stranska nije dobro većnila, kad ga je za kralja izkričala. Vnogi njegovi pristai su to sami prevideli, pak su potajno prešli na Ferdinandovu stranku.

Kad je Bethlen opazil, da ga stranka ostavlja, bil je priprave s Ferdinandom se pomiriti, i mir bil je takaj sklopljen vu Nikolsburgu.

Vu mirovnom kontraktu je bil bečki mir potvrđen i ponovljen, magjarskim protestantom bila je opet njihova vera dopušćena, Bethlen se je odrekal naslova magjarskoga kralja. Zato bil je imenuvan za hercega i izim Erdelja dobil je još sedem varmegijah.

Z A B A V A

Soldat i čislo.

Priredil GLAD FERENCZ.

II.

(Dalj.)

Vežda nam voini ljubavi polozi ga prek, mi hućemo, da pri tebi puenoćimo. Mlinar je opal drhćuć na koljena i moleć sklopil je ruke. Gospone mi smo mirai ljudi, i neimamo nikakve odušaje s puntari. To je vsikak dobro i na vas srća, odgovoril je kapitan, nam i netreba, da bi ne suprot stavili, nu vežda sim mosta, moji su soldati trudni i gladni. Širok drveni most bil taki prek voje položeni. Glej, glej javra tvrđava (festung), rekel je na thom kapitan, gda je gledal kak su mosta polagali. Vežla napred moji junaki, zagrmela je zupoved i namirom s napetom puškom koracali su soldati, po č t ri na redu prek mosta. Hiža je bila hitro previziterena, nikaj je te sunjivog nadjeno i kak su se soldati dobro okrepili sirom, kruhom i žganicom, svi zvun st aže, sladko su za. pali.

Stanovnikom melina bilo je najoštreše prepovedano kam oditi, most je opet bil gori zdignjen, a za strážu na jednom i drugom kraju, naprvo i odzada najmre, bil je soldat postavljen.

Na Antuna je došel prvi red na strážu. Samo još jedna vura naj mine. Vse vu božje ime, misil si je on i koracal je nep estance vu nizkoj hči dol i gori, da si odtira sna, koj ga je mučl Sea se nije dal oditirati, više se je krat koracajuć po sobici popiknuil i snen opal, ne, to nesme biti, pak bilo kaj mu drugo. Stani, vežda se je na nekaj zmisljil, kaj je imal vu svojem telećaku. Nosil je on čislo, dobra mati mu je još doma zamotala i predala. On poi č e čislo ter p e me moliti. Na pol glusa molil je on jedn „Zlra vu Mariju“ za drugin i nastavil je koracanje po hižici. Na zadnje mine prva plovica vure, vani stojeći soldati bili su premenjeni, na klupah na okolo spavajuća druga plovica bude komaj prebudjena. Pospani bludili su soldati vuni, dok drugi kakti mrtvi nisu na klup opai i taki zaspali.

Antun je molil dalje još pol duge vure, onda je vudrila vura za izmeniti ga, i od te radosti legel si je na prstu postelju. Kak je dugo spaval, nije ni sam znal na jdenkrat se je negdo doteknuil njegove ruke i on skoči vu vis-kić mlinova, ljepa devojka stala je pred njim. Kaj hoćeš, kaj želiš? zaptal je on žurno i pograbi li je pušku. Gospone bilo bi mi jako žal, da bi vam se kaj pripetilo, ar ste pobozen kršćenik i tak ste pobožno molli.

Pak kaj bi mi se pripetilo, govori vežda, rekel je nag o Antun. Neprebudite druge, odgovorila je devojka, ja van budem sama povedala; ali moj otec i drugi neznaju nikaj od toga, oni su za istinu neđužni i morate mi obećati, da im se nikaj nebuđe dogođilo.

Auda govori, za ime božje, vreme p e hađja, kaj je anda?

Drugi mlinarski detč. ođkuljal se je iz hže, i vežda odveže e ladju, on se buđe po vodi spustil i poslal nam bude na vrat puntari, toga se naj čuv!

Antun odpre hitro oblak i pogledne vun. Za istinu nekaj se je na vodi gibalo, vežda prav opal je slabi trak meseca na ono mesto, još buđe dva tri put zveslal i ladja bude taki vu kmici. Antun pak nije hotel, da do ta dva veslanja dojde. Pograbi pušku naslom ju na lice, jeden čus, i naglave vu vodu zruši se smrtno ranjen i vse se je to vu jeden hip pripitilo. Vu ov hip sa se je, hiža spuntala, soldati su se spravili na boj,

dok su ostali domari, zveksinom vu rubači preplašeni dobežli, da vide, kaj se je pripetilo.

Zuđuden poslušaj je kapitan Antunovo meldovanje. Hitro badu donari od soldatov obkoljeni i preglašeni, da su zarobljeni. Zabuđavo su se hitili na zeniju, molili se, plakali i javkali, lasi si trgali hotec dokazati svoju neđužnost. Kapitan megne s rameom: Vse je moguće, da ste vi i neđužni, vte se bude to dokazalo, ali za vežda ste naši zarobljeniki.

Bilo je jako sme no družtvo, iz postelje stajući mužkarci i žene, vsi skoro goli, kak su plakali i javkali, činilo se je človeku, kak da bi iz ludnice (narhauza) došli.

Marica ljepa mlinarova keć, bila je jedina čisto oblećena, ipak se i ona plakala i drhtala, ter neprestance molila za milost dokazajuć, da je neđužna.

Na skorum su bili vsi oblećeni i sedeli vu na drvenoj klapi. Kapitan je spitalval jednoga za drugim, i vsi su potvrđivali, da su spavali i nikaj znali n'isu ter su se jezerekat zakleli na dušu i blaženstvo, da nisu niti pomislili, ikakvo izdajstvo način ti.

Na zadnj došel je red i na Maricu. No devjka, sad nam ti kaži, kaj znáš, rekel je kapitan plačući.

Dugo je bilo trebi, dok je reć pregovorila, nazadnje započela je ovak: Gospodin kapitan, od straha nisam mogla spati, ter sam se po sobi gori doli štala.

Črez mali otvor mogla sem naljukavati vu hižicu, ta sam si sela i outer geđala. Čudno mi je bilo, gda sam spazila, da od soldat tam s čislom vu ruki celu vuru Bogu se molli. Onda sam si pomislila vu sebi, ako su soldati tak pobožni, onda nam oni zaista nikaj zla većiniti nebuđu i onda sam si legla vu postelju. Vusnuti ipak nisem mogla. Onda na jdenkrat išla sam k obluku i odpla ga. Onda sam opazila, kak je Ivan škomce išel k voii i ladju odvezal. Pri tom nisam još na nekaj zla pomislila, ali gda sam spazila, gde on vu ladju spravila pušku i rog s prahom, onda sam već znala, da dobro nemisli. Ja sam vidla i opazila, gda je on na večer srdito i neprijateljski gledal na solate, kak da bi vse hotel prebosti. Pokedob sam znala, da on, koji se tak marljivo Bogu molil, da je obermoje hže: s drugimi soldati nastanjen, tak sam gori k njemu pošla, misleć, da mi on, koj je tuk pobožan, nikaj zla većiniti neće. Tak sem većinta a on je Ivana iz puške strehl. Vi ste nas vse zarobili a mi smo dragi gospodin kapitan za istinu neđužni, mi nemremo zarati Ivana terpeti.

Bude me veselilo, ako ti se reći obistine, ali to nisam znal Antun, da se vi tak pobožni i da na strážu s čislom se Bogu molite, rekel je kapitan smejuć Antunu.

Antun se malo vu lcu počrenil, a skoro vsi njegovi pajdaši smejuć su ga gledali, nu on je hitro si premisil i rekel: Gospodin kapitan, čislo mi je zanotala moja dobra mati, gda na molitvu čsto nepozabim, gda me je čvera sea čisto spopal, onia sam se iz čisla zmislil i iz telećaka vun vzal, i tak s molitvom ostal skožen.

Vi ste vreien soldat, denes vam cela kumparaja svoje oslobodjenje duguje. Da ste pri tom na molitvu ne zaboravili, na vsaku vam čast sluzi. Ja se budem vu mojem izvešču na vas zmislil.

Kak je zorja bla, ostavili su soldati, sobom vodeć zarobljenike, melin. Prez vsake zapreke za nekoliko vur dospeli su k svojim šeregom, gde su bili s najvećšom radostjum dočekani, pokedob zaradi njihovoga prođuženoga na jeden dan od uša, bilo vrlo zabravito.

Neđužnost melinskih stanovnikah, zaradi